

مقایسه ارزش تشخیصی آنتی بادی IgG ضد هلیکوباکتریلوری در بزاق و سرم در مبتلایان به اختلالات دستگاه گوارش فوقانی

دکتر محترم نصراله یی^۱، دکتر ایرج ملکی^۲، دکتر علیرضا خلیلیان^۳

چکیده

زمینه و هدف: اکثر روشهای تشخیصی هلیکوباکتریلوری تهاجمی بوده و وقت گیر و پرهزینه می باشند. با توجه به این که آنتی بادی IgG خون به بزاق انتقال می یابد این تفکر را به وجود می آورد که ممکن است بتوان از آن در تشخیص عفونت ناشی از هلیکوباکتریلوری استفاده نمود. هدف از این تحقیق مقایسه ارزش تشخیصی آنتی بادی IgG بزاق و سرم در بیماران مبتلا به اختلالات بخش فوقانی دستگاه گوارش می باشد که عفونت هلیکوباکتریلوری در آنها ثابت گردیده بود.

مواد و روشها: در یک مطالعه مقطعی، ۲۰۰ بیمار مبتلا به اختلالات بخش فوقانی دستگاه گوارش با گروه سنی ۸۳-۱۱ سال ارجاع شده به بخش آندوسکوپی بیمارستان امام خمینی ساری در طی یک سال به روش سرشماری مورد مطالعه قرار گرفتند. قبل از انجام آندوسکوپی ۷-۱۰ سی سی بزاق و ۷ سی سی خون از بیماران گرفته شد. پرسشنامه ای نیز در رابطه با سابقه بیماری، علائم گوارشی، نوع ضایعه گزارش شده در صورت انجام آندوسکوپی در گذشته، سابقه و نوع داروی مصرفی و ویژگیهای دموگرافیک بیمار تهیه گردید. در آندوسکوپی سه نمونه بیوپسی از هر قسمت آنتروم و بادی معده و سه نمونه از قسمت اثنی عشر توسط پزشک متخصص گرفته می شد و پس از انجام آزمایش اوره آز سریع بر روی یکی از نمونه های هر کیت (Italy, Roma) Radim و به روش ELIZA از نظر آنتی بادی IgG هلیکوباکتریلوری به طور همزمان مورد آزمایش قرار گرفتند. حساسیت، ویژگی، ارزش اخباری مثبت و ارزش اخباری منفی آزمایش سرم و بزاق با استفاده از نرم افزار SPSS-11 و آزمون آماری کای اسکور با ضریب اطمینان ۹۵ درصد ($\alpha=0/05$) تعیین گردید.

یافته ها: از ۲۰۰ بیمار مورد مطالعه، ۱۴۶ نفر (۷۳ درصد) براساس آزمایشات استاندارد تشخیصی، از نظر هلیکوباکتریلوری مثبت شناخته شدند. از این تعداد ۱۲۵ نفر (۸۵/۶ درصد) با آزمایش سرم و ۱۲۰ بیمار (۸۲/۱ درصد) با اندازه گیری سطح آنتی بادی IgG بزاق مثبت شناخته شدند. موارد منفی کاذب برای سرم ۲۱ نفر (۱۴/۳ درصد) و برای بزاق ۲۶ نفر (۱۷/۱ درصد) بود. از ۵۴ بیمار (۲۷ درصد) فاقد عفونت، سرم ۱۱ بیمار (۲۰/۴ درصد) و بزاق ۱۰ بیمار (۱۸/۵ درصد) دارای آنتی بادی IgG هلیکوباکتریلوری بود که به عنوان مثبت کاذب در محاسبات ویژگی لحاظ گردیدند. در این تحقیق حساسیت و ویژگی بزاق و سرم به ترتیب ۸۸/۲ درصد، ۸۴/۴ درصد، ۹۲/۶ درصد و ۸۳/۱ درصد بوده است. ارزش اخباری مثبت بزاق (PPV) ۹۲/۳ درصد و ارزش اخباری منفی آن (NPV) ۷۷/۱ درصد و این مقادیر برای سرم به ترتیب ۹۱/۹ درصد و ۸۴/۴ درصد بوده است.

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان می دهند که بزاق در تشخیص عفونت از حساسیت بالایی برخوردار بوده و ویژگی آن نیز با سرم برابر است. از سوی دیگر ارزش اخباری مثبت آزمایش بزاق (PPV) بیشتر از ارزش اخباری مثبت آزمایش سرم می باشد. بنابراین اندازه گیری آنتی بادی IgG بزاق می تواند جایگزین آزمایش سرم در مطالعات اپیدمیولوژیک جهت غربالگری بیماران مبتلا به هلیکوباکتریلوری گردد.

واژه های کلیدی: آندوسکوپی، هلیکوباکتریلوری، آنتی بادی IgG، ELIZA

۱- دانشیار میکروبی شناسی و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی مازندران، نشانی: ساری، دانشکده پزشکی، گروه میکروبی شناسی و

ایمنی شناسی، تلفن: ۰۱۵۱-۳۲۴۱۰۳۱-۲۳۷

۲- متخصص داخلی و فوق تخصص گوارش و استادیار دانشگاه علوم پزشکی مازندران

۳- دانشیار آمار حیاتی و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی مازندران